

2. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень.

Критерії оцінювання навчальних досягнень оприлюднено в різних формах, а правила і процедури оцінювання розміщено на сайті Лінчинської філії. Більшість здобувачів освіти отримують інформацію про критерії та процедури оцінювання їхніх результатів навчання визначеним у закладі способом, про що свідчать результати опитування здобувачів освіти та їхніх батьків:

- 51% педагогів інформують здобувачів освіти про критерії оцінювання на початку навчального року, 36% - повідомляють здобувачів освіти про критерії оцінювання перед вивченням кожної теми, 7% педагогів розміщують критерії оцінювання на веб-сайті або інтерактивній платформі закладу освіти, 6% - пояснюють здобувачам освіти індивідуально;
- 67% здобувачів освіти отримують інформацію про критерії та процедури оцінювання їхніх результатів навчання визначеним у закладі способом;
- 33% здобувачів освіти отримують інформацію про критерії та процедури оцінювання їхніх результатів навчання у разі звернення до педагогічних працівників;
- 62% батьків зазначили, що отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень учнів;
- 33% батьків отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень дітей лише у разі звернення до вчителів;
- 5% батьків не отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень навіть у разі звернення до вчителів, користуються інформацією з офіційних джерел;
- 57% здобувачів освіти вказали, що вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють вимоги до оцінювання, аргументують оцінку на прохання, 34% здобувачів освіти вказали, що вчителі, в переважній більшості, пояснюють вимоги до оцінювання, аргументують оцінку на їх прохання, 9% учнів повідомили, що вчителі дуже рідко попередньо пояснюють вимоги до оцінювання і не завжди аргументують оцінку на прохання.

69% батьків зазначили, що вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що дитина може отримати ту чи іншу оцінку, 28% батьків вважають, що вчителі дуже рідко попередньо пояснюють вимоги до оцінювання, не завжди аргументують оцінки, 3% батьків вказали, що вчителі ніколи не пояснюють вимоги до оцінювання, відмовляються обґрунтувати виставлену оцінку.

На запитання, чи відповідають результати контрольних робіт їхньої дитини поточним оцінкам, 71% батьків відповіли – так, завжди, 25% - швидше так, ніж ні, 4% - швидше ні, ніж так.

47% батьків вважають, що письмова робота з розгорнутою відповіддю є більш об'єктивною формою контролю, 36% - тести, 17% - усне опитування.

63% батьків впевнені, що знають критерії оцінювання своєї дитини з усіх предметів, 32% - з окремих предметів, 5% батьків не знають критерії оцінювання, тому що вчителі не пояснили їх.

Всі педагогічні працівники використовують, як основу, Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (наказ МОН України від 13.04.2011 року №329) та орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти (наказ МОН України від 21.08.2013 року №1222). 39% вчителів адаптують критерії МОН України до умов роботи закладу.

Більшість здобувачів освіти вважають оцінювання їхніх результатів навчання справедливим та об'єктивним, про що говорять результати анкетування учнів та їх батьків:

- 49% батьків та 50% здобувачів освіти вважають, що вчителі справедливо та об'єктивно оцінюють навчальні досягнення учнів;
- 45% здобувачів освіти та 40% батьків вважають, що у більшості випадків оцінювання навчальних результатів здійснюється справедливо;

- 5% здобувачів освіти та 9% батьків вважають, що у більшості випадків оцінюють несправедливо і 2% батьків зазначили, що оцінювання навчальних досягнень їхніх дітей залежить від вчителя.

2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування навчання кожного здобувача освіти.

Згідно з планом роботи опорного закладу та з метою вивчення знань, умінь та навичок учнів у кінці I семестру 2022/2023 навчального року адміністрацією філії було проведено аналіз навчальних досягнень учнів 5-9 класів. Станом на 24.12.2023 року в філії навчається 203 учні, з них 96 учнів у 1-4 класах. Здобувачі освіти 1-4 класів оцінюються вербально.

В 5-9 класах філії навчається 107 учнів, що на 5 учнів менше, ніж у 2021-2022 навчальному році. Початковий рівень навчальних досягнень мають 10 учнів (9,4%), що на 6,7% більше, ніж минулого навчального року – 2,7% (3 учні), середній рівень навчальних досягнень мають 61 учень (57%), що на 3,3% менше, ніж минулого навчального року – 60,3% (67 учнів). Достатній рівень навчальних досягнень мають 31 учень (29,1%), що на 4,3% менше, ніж минулого навчального року – 33,4% (37 учнів), високий рівень навчальних досягнень мають 5 учнів (4,5%), що на 0,9% більше, ніж минулого навчального року – 3,6% (4 учні). Якість навчальних досягнень учнів 5-9 класів становить 33,6% (36 учнів), що 3,4% менша, ніж за 2021/2022 навчального року – 37% (41 учень).

Моніторинг навчальних досягнень учнів 5-9 класів за I семестр 2022/2023 навчального року

Клас	Кількість учнів	Рівні знань (кількість учнів)			
		П	С	Д	В
5	14	-	6 – 43%	7 – 50%	1- 7%
6	23	-	15 – 65%	6 – 26%	2 – 9%
7	19	2 – 11%	9 – 47%	8 – 42%	-
8	25	6 – 24%	16 – 64%	3 – 12%	-
9	26	2 – 8%	15 – 57%	9 – 35%	-
Всього	107	10 – 9%	61 – 58%	31 – 30%	3 – 3%

Якість знань учнів 5-9 класів за I семестр 2022/2023 навчального року становить 33,6% (36 учнів), що на 3,4% менше, ніж за рік 2021/2022 навчального року – 37% (41 учень).

Середній бал по класах становить:

6 клас – 5,9	Середній бал по філії – 5,8
7 клас – 6,1	
8 клас – 5,3	
9 клас – 5,7	

Загалом показник якості знань по філії зменшився на 3,4%, при меншій кількості учнів. Більшість учнів 5-9 класів засвоїли програмовий матеріал з предметів інваріативної частини на середньому та достатньому рівнях. Об'єктивним чинником, що вплинув на рівень навчальних досягнень учнів є змішане навчання. Аналіз результатів навчальних досягнень здобувачів освіти показує, що адміністрації філії потрібно посилити контроль за рівнем навчальних досягнень здобувачів освіти. Вчителям-предметникам потрібно мотивувати учнів до якісного навчання, формувати в учнів інтерес до свого предмету, якісно підходити до викладання предмета, використовувати новітні технології навчання та ІКТ, використовувати інноваційні технології дистанційного навчання (методи проєктів, технології проблемного навчання, дослідницькі методи, ігрові технології), розробляти та відстежувати індивідуальну освітню траєкторію учнів.

Педагогічні працівники філії ознайомлені із методичними та організаційними заходами впровадження формувального оцінювання. 18% опитаних учителів закладу освіти вказали, що використовують у своїй роботі формувальне оцінювання, 37% - поточне оцінювання, 30% - підсумкове оцінювання, 11% - само оцінювання учнями, 4% - взаємне оцінювання учнів.

Під час опитування здобувачі освіти вказали, що у філії оцінюють їхні навчальні досягнення з метою визначення рівня знань, умінь і навичок – 65%, відстеження індивідуального прогресу – 20%, для відтворення матеріалу підручника – 15%.

Здобувачі освіти вказали, що отримують зворотній зв'язок від більшості вчителів під час:

- аргументації виставлення оцінок від усіх вчителів – 59%, від більшості – 35%, від окремих вчителів – 4%, у поодиноких випадках – 2%;
- аналізу допущених помилок від усіх вчителів - 57%, від більшості – 38%, від окремих вчителів – 3%, у поодиноких випадках – 2%;
- визначення шляхів покращення результатів навчання від усіх вчителів - 61%, від більшості – 32%, від окремих вчителів – 4%, у поодиноких випадках – 3%;
- заохочення до подальшого навчання від усіх вчителів - 62%, від більшості – 36%, від окремих вчителів – 2%.

Батьки вказали, що отримують зворотній зв'язок від більшості вчителів під час:

- аргументації виставлення оцінок від усіх вчителів – 57%, від більшості – 29%, від окремих вчителів – 9%, у поодиноких випадках – 5%;
- аналізу допущених помилок від усіх вчителів - 53%, від більшості – 36%, від окремих вчителів – 7%, у поодиноких випадках – 4%;
- визначення шляхів покращення результатів навчання від усіх вчителів - 58%, від більшості – 33%, від окремих вчителів – 6%, у поодиноких випадках – 3%;
- заохочення до подальшого навчання від усіх вчителів - 61%, від більшості – 34%, від окремих вчителів – 3%, у поодиноких випадках – 2%.

74% педагогів спостерігають особистісний поступ здобувачів освіти. Він пов'язаний з тим, що спостерігається ріст успішності знань, умінь і навичок учнів, тому що вчителі працюють над корекцією помилок, з розвитком технологій, можливостей та змінами у самому процесі навчання (НУШ) та формувальним оцінюванням. 26% педагогів не спостерігають особистісний поступ здобувачів освіти у зв'язку з переходом на змішане навчання, безвідповідальне ставлення учнів та батьків до навчання, не систематичність відвідування уроків учнями.

Для здобувачів освіти 1-4 класів НУШ вчителі застосовують формальне та підсумкове (завершальне) оцінювання, яке здійснюється шляхом спостереження за поведінкою школярів у різних видах діяльності та відстеження динаміки успішності виконання ними навчальних завдань. Навчальні роботи систематизуються у порт фоліо, яке використовується під час оцінювання для відстеження навчального поступу учнів. Спостереження фіксуються у свідоцтвах досягнень учнів. Для здобувачів освіти 5 класу НУШ у I семестрі було визначено адаптаційний період з 01.09 по 31.10, впродовж якого не здійснювалося поточне та тематичне оцінювання, здійснювалося рівневе оцінювання. На педагогічній раді було прийняте рішення про відмову від оцінювання навчальних досягнень учнів з предметів освітніх галузей «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура» та здійснювати бальне оцінювання у II семестрі та річне оцінювання.

2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до само оцінювання. Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання. 58% батьків вказали, що учителі підтримують їхню дитину під час освітнього процесу, 34% - переважно так, 6% - переважно ні, 2% - ні.

59% батьків вказали, що усі вчителі підбадьорюють їхніх дітей, коли вони стикаються з труднощами у навчанні, заохочують до навчання, підтримують позитивний клімат на уроці, 31% - більшість вчителів, 6% - лише окремі вчителі, 4% - ніхто з вчителів.

59% батьків вважають, що вчителі поважають їхніх дітей, 37% - переважно так, 4% - переважно ні. 53% опитуваних батьків зазначили, що вчителі вірять в успіхи їхніх дітей, 38% - переважно так, 6% - переважно ні, 3% - ні.

Педагоги закладу надають психологічну, моральну, різносторонню підтримку здобувачам освіти у навчанні. Проводять індивідуальні консультації, додаткові заняття, бесіди, показують особистий приклад, корисні посилання на Інтернет-ресурси, створюють ситуації успіху, заохочують до навчання, наводять приклади з життя.

63% здобувачів освіти вважають, що їх думка вислуховується і враховується вчителями під час проведення уроків, 32% - враховується з окремих предметів, 5% - більшість вчителів нав'язують свою думку, як єдино правильну.

57% опитаних учнів вважають, що їхні результати навчання залежать виключно від їхньої наполегливості та праці, 28% - від їхньої праці та батьків, які мотивують до навчання, 10% - від рівня викладання, 5% - від поблажливого ставлення вчителів.

12% опитаних батьків вважають, що результати навчання їхніх дітей залежать виключно від наполегливості та праці дитини, 15% - від праці дитини та батьків, 7% - від рівня викладання, 2% - від об'єктивного/ не об'єктивного оцінювання навчальних досягнень дитини, 21% - від бажання і можливостей, 43% - від очного навчання.

48% здобувачів освіти відповідально ставляться до навчання, усвідомлюють його важливість для подальшого життя, тому що школа цю відповідальність розвиває, 44% вважають, що школа цю відповідальності не розвиває, 8% вказали, що освітній процес у школі не сприяє відповідальному ставленню до навчання.

39% батьків вважають, що їхня дитина відповідально ставиться до навчання, 33% батьків вказали, що під час війни найголовніше збереження життя та здоров'я дітей, 22% - багато дітей у наш час не усвідомлюють важливості навчання для здобуття майбутньої професії, 6% вважають, що освітній процес у школі не сприяє відповідальному ставленню до навчання.

При опитуванні здобувачів освіти чи здійснюють вони самооцінювання результатів своєї роботи під час занять, 54% зазначили, що постійно здійснюють самооцінювання, 31% - здебільшого так, 10% - дуже рідко, 5% - ніколи.

Є проблеми, які вимагають вдосконалення педагогічної діяльності щодо системи оцінювання здобувачів освіти:

- систематично інформувати учнів та батьків про критерії оцінювання навчальних досягнень при виконанні обов'язкових видів роботи, різних організаційних формах навчальних занять;
- спрямовувати систему оцінювання навчальних досягнень учнів на перевірку рівня оволодіння учнями ключових компетентностей;
- застосовувати різні форми роботи для впровадження і використання формульованого оцінювання в освітньому процесі;
- надавати допомогу учням у процесі самооцінювання навчальної діяльності.

У закладі проводиться робота з впровадження академічної доброчесності. 51% здобувачів освіти вказали, що з ними регулярно проводяться бесіди про важливість дотримання академічної доброчесності, 39% - проводяться, але не регулярно, 10% - тільки на початку навчального року.

Щоб запобігати випадкам порушень академічної доброчесності серед здобувачів освіти 63% педагогів проводять бесіди щодо дотримання академічної доброчесності, 16% - знайомлять учнів з основами авторського права, 12% - використовують методичні розробки для формування основ академічної доброчесності, 9% педагогів на уроках дають такі завдання, що унеможливають списування. Для забезпечення академічної доброчесності у своїй професійній діяльності педагоги використовують посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; не дозволяють списувати, розробляють індивідуальні завдання, наголошують на самостійному виконанні навчальних завдань; оцінюють учнів відповідно до їх знань; проводять бесіди, показують відео про академічну доброчесність; саморозвиваються, щоб досягти більших знань; не займаються плагіатом.

Рівні оцінювання за вимогами:

- 2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання результатів навчання - **достатній рівень.**
- 2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти - **достатній рівень.**
- 2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до само оцінювання - **рівень вимагає покращення.**

Загалом за напрямом II. Система оцінювання здобувачів освіти – достатній рівень.